

I DAG

FIGGJARSTØÐA
FØROYA.

Meira vælstandur enn nakrantíð áður

Mótstøðumenn okkara hava av og á frot seg yvir, at nú fór at vera for at standa illa til í landinum, tí P. M. Dam, hansara landsmáttari og tess sangonguflokkar høvdu siglt við ov stórum seglum høvdu lagt ov mikið í til uppbyggjans landsins. Hesar fólku tankar hava teir ikki einans frosið við ringari samvitsku, men eisini høvdu fram á prenti í teirra bløðum — Dagblaðum og Fjortanda. Samantikið hevur ongandi staðið so væl til í landinum figgjargiga sum nú. Umframt at vit hava fingið ein hóp av skipum til landið, bygt vegir og havnir, skúlar, sjúkrahús; framt fólkapensjón, avlamspensjón, einkupensjón, forsorgartíttok, hekkad minstulónina prís-viðbótina, framt frittíðarlon, hekkad arbeiðara- og starvsmannalónirnar, lagt í og veðhildið fyri nógvum idnaðarvirkjum o. s. fr. er landið betur figgjargiga tryggjað enn á nokrum síni, hvat avlopspennigurin á figgjarettan logtingsins til fulnar prógvar. AT landið er betri stýrt hesi seinastu fyra árin enn á nokrum síni áður, er eingin føroyingur við minsta figgjargiga skili íiva um. Tað, sum umráður er jú at útvega arbeiði til allar hendur. Vít eru ikki komnir á máli; men við ríkastigum hava vit nærkað okkum hesum máli. Nú reður tí um at fylkjast um javnaðarflokkinn og koma enn nærri at málinum:

ARBEIÐI TIL ALLAR HENDUR OG RÆTTVISA ÚRTOKU AV ARBEIÐINUM!

Fólkaheimið Føroyar

Í sosialistiska FÓLKAHEIMINUM FØROYAR verður í fyrsta lagi arbeiði til allar hendur og rættvís úrtøka av arbeiðinum, og samstundis ein sosial trygd til øll, so eingin verður at sita við skerdum luti, annaðhvørt tað er elli, avlammni, sjúka ella onnur trongd, ið leikar á.

TÍ FYLKJAST ØLL, IÐ VIÐJA SÆR SJÁLVUM OG SÍNUM MEDBORGARUM ALT HITT BESTA UM JAVNAÐARFLOKKIN HIN 8. NOV.!

SOSIALURIN

ONGAN TOLL — ONGAN SKATT.

FERÐ eftir ferð lata andstöðublaðini lesarar sínar vita, at javnaðarflokkurin undan seinasta vali lovaði minni skatt og minni toll; men við hvørt kítla ósannindini tólmum so í fingerbeinini, at teir øra minni skatt og minni toll til ONGAN skatt og ONGAN toll.

JAVNAÐARMENN hava sagt frá, at teir vilja hava eina rættvísari skattalog. Hetta er framvegið eitt náðkrav, og eitt krav, sum vit hætta um skattabyrðuna hjá øllum figgjargiga minni mentu í samfelagnum.

Hóast krøvini til landskassan ongandi áður hava verið so stór um undir hesum landsstýrinum, so tað eydnast at fremja skattaløgjar fyri serstakliga minstu innbúðurnar. Hetta er ið ið rættvísgerðini av skattaskipanini, men bera ein minni ábót í mun til tað, ið meygugt at gera á hesum øki. Hent er tað

at skattamarkidið er hekkad frá 2000 upp í 4000 kr.

at á skattauppgjörini kunnu dragast upp í 2000 kr. frá innbúðum konna.

at barnafrádráttur av sjálvum skattinum nú er 80 kr. fyri barnið, tá innbúður er niðanfyri 9000 kr. og 65 kr. omanfyri 9000 kr.

Bókun-Bløð

STEVNUSKRÁIR. Tingakrossur komi við stevnuskrá Sjálfstýrisflokksins og so omaná kom Dagblaðið við stevnuskrá Fólkaflakksins.

Um hesar skráir er ikki størvegis at siga. Sjálfstýrisflokkurin tekur fyri tað mesta tað uppaftur, ið er framt á tingi hesi seinastu árin; og sigur seg til reidar at halda fram á hesi leið.

Hesum eru vit javnaðarmenn sjálfstýrismonnum takksamir fyri. Fólkaflakkurin ger veruliga tað sama: lovar fleiri skip, fleiri havnir og vegir, ja, gongur enn tá so langt at hann sigur seg fúsan at útbýggja sosiallóggevuna.

Hetta má eisini sigast vera ein sigur fyri tey sjónarmið, ið javnaðarmenn umboðar; men tessverri hevur fólkaflakkurin roynt sera illa, ikki minst í sosiallóggevuni, har fólkaflakkurin ikki einans var hugaður at ganga imóti men eisini royndi at fáa tjóðveldis flokkinn við, hvat tó misneyðaðist, tá tjóðveldismenn sögdu seg ikki tora annað enn at atkvøða fyri hesi lóggevuni, ið er higartil størsta sosiala trygd, ið vit hava fingið framt til gagn fyri Føroya fólk.

Vit eiga at gera fylkingina um javnaðarflokkinn sterkari enn á nokrum sinni, tí við flokkum, ið annaðhvørt eru imóti ella bert hálvvegis við til vinnuligan, sosial og mentumarligan framfærð koma vit onga leið.

eyðgjaf

SLIKUM farisearskrivi sum »Hvat vil tjóðveldisflokkurin skal ein leita leingi eftir fyri at finna ein hósuligun maki. Alt botnar í tí eina: at vinna føroysku veljarafjöldini fyri óðamannaverkum, ið vilja beinsgerja livilíkindi fólksins. Millum annað vrður sagt um sosiallóggevuna:

»Fullkomin trygging móti ØLLUM samfelagsligum vøndum og óhøppum — frá vøgg til gravar.»

Soleiðis siga tjóðveldismenn teirra endamálið vera í sosiallóggevuni.

Men hvussu royndast hesi (ósonnu) orð í veruleikanum.

Jú, tá ið landsstýri skuldi skipast í 1958 komu skrivliga boð frá tjóðveldisflokkinum, at hann einans kundi ganga við til

» AT BOTA UM VERSTU BREKINI Í SOSIALLOGGAVUNI ... »

Eingin hugsandi Føroyingur fer á val at velja ein flokk, ið lokkar við fegrum lyftum, ið brotin verða í somu lotu, lögir eru at bróta tey.

veitsla tú?

AT undir stjórnskipanarsamráðingum aftaná seinra heimsbardaga var tað eitt ófrávikiligt krav í stjórnskipanaruppskoti javnaðarflokksins at føroyska flaggi verður víðurkent sum tjóðamerkið Føroya, og at hetta er skrásett í heimastýrislógini.

AT postbóðini í Japan ikki einans hava til arbeiðis at bera út bløð og brøv, men tey skulu eisini selja frimríki, krevja inn skatt og gjalda pen sjónir.

AT svimjihyljar av plastikk verða seldir í stórum nøgdum í USA Verksmiðjurnar siga: Hvør familja sin eigna svimjihyl.

AT í flest øllum londum livir kvinnurnar longri enn menninir, men tó ikki í Indiu og á Ceylon, har mannsaldurin er væl hegr; enn kvinnualdurin.

AT amerikansk hjáttól vilja vera við, at Amerikubúgvær á hvørjum ári gjalda umleið 125 milj. dollars til spákonur, horoskopstíllarar o. s. fr.

AT franskrir kortspælarar hava tann sið, at teir kyssa kortini, áður enn teir byrja at spæla.

AT heimsins minst fuglur er kolibriin, ið vegar minni eitt gram.

Breivkassin

»BRÆV KASSI« Sosialsins.

AT vit eru væl flokksþyrðir í Føroyum er væl eingin ivi um; men hetta er jú ein nátturligur tættur í demokratisku stýrisskipan okkara. Tó ser tað ógvuliga ábyrgdarleyst út at mæður sum Kjaran Mohr stillar seg fram sum valevni — óivað einans fyri at spjæla og syndra flokk. Ið hann áður hevur verið limur av. Tað kann vera líka mikið hvønn syndringin rakari; skeið og ábyrgdarleyst er tað at skapa stórra kløvning í, enn neyðugt er og tá serstakliga tá ein als onga stevnu hevur at móða imóti — tað hevur Kjaran Mohr og hans ara flokkur als ikki.

Kann »breivkassine« siga mer, hvort líkindi hesin mæður hevur til silt framtíðarlaga spjælingararbeiði?

Forvitin.

SVAR: Sjálvt um hetta spjælingararbeiðið sum nevnt er omanfyri ikki rakar okkara flokk størvegis, skulu vit tó geva greinskrivarnum rætt í tí, at ábyrgdarleyst er tað av monnum at skapa stórra po-

litiskan kløvning enn neyðugt er. Hesin sami spjælingarskapurin er við at taka seg upp í Norðoyum eisini; men eftir øllum at døma einans hesa eina ferðina, sjálvt um hetta er einaferð ov mikið.

Í 1954 varð Kjaran Mohr undmæðisvaldur við 323 atkvøðum. Í 1958 fekk hann einans 277 atkvøður í sínum egna valdømi og fall sum valdomikvaldur; men atkvøðurnar hjá einum lista í Vágum, einum í Norðstremoy og tveimum í Eysturoy bjargaðu honum ein eykatingssess.

»Tað er munur á monnum og tómunstúkum«

31. oktr. 1945 stóð grein í »Dagblaðnum« við hesi yvirskrift, undirritað av »Fólkaflakkskvinnu í Kjøllafjörð«, sum atlendi skrifað av einum ella øðrum meir ella minni órvístkendum fólkaflakksmanni.

Kvinnan kemur aftur av arbeiði, móð og troytt, tá er SOSIALURIN kominn inn á dyrnar; og greinin sigur um hetta:

»Bein hatta burtur, sigi eg við dóttirina, »og set dogurafatið á borðið, annaðhvørt við hinum frálíka hvalatvøstinum (frá Spenn?, blaðsti.) ella teimum velsignaðu toskarhovdunum norðan úr Klakksvík (J. F. Kjøllbro), tað er nakað ein verður mettur av, og tað er meira; enn ein verður avhovdinum á blaðstjórnum av Sosialinum ella teim vinnumøguleikum hann veitir fólki...»

Kvinnan skatvar viðari um, hvat gjørt er í Kjøllafjörð (sildafabrikkin) og heldur fram:

»Somuleiðis eiga teir at ansa eftir hvussu arbeiðið fer fram í góðari semju og við skili. Iðvaldest vilja teir, um teir eru samfari sigi, jú, givið er tað, at eins væl og teir kunnu fyriskipa sliikum starvi, eins væl og teir eru eisini menn at standa fyri landsins rakstri.»

Ah harrægd fyri mæni! sigur tú — og tú kanst væl eisini siga tað. Teir koma at standa fyri landsins

rakstri; men hvussu mangar ferðir betri vóru vit ikki fyrirkomin, um hesir »støfurlandskæru og trúgvu stóðbrótarar«, sum Kollfjarðarkvinnan tekur til, ongandi vóru komnir til røðurs og høvdu m. a., (fyri bert at nevna eitt av mongum dønum) minkað um skipafloata okkara við 5500 tonsom.

»Bæ vit áttu slikar menn í hvørjari bygd um alt Føroya land.»

Ah, neyðars, neyðars Føroya land.»

Óg so leggur navnframa kvinna okkara afturat:

»Við andstöðumennin frá bardagárunum vil eg siga, haldið uppat, tí tað fiskimaðurin og slið maðurin treingir til fyri at liva og líva sum fólk, er arbeiði, og tað er nakað, sum sosialistar og sambandsmenn ikki eru førir fyri at útvega...»

Óg so komu tær fólkaflakksku nationalhetjurnar framat: 80 pst. av arbeiðarunum arbeiðsleysir, 1500 fiskimenn út av landinum, stóðgur í allar havna- og vegagerð, stóðgur í sosiallóggevuna, av tók av minstulónini ... og seinast allar fólkaflakksfyrirskurnar á heysin við Sjóvinnubankanum og Spenn (hvalatvøstinum) á odda.

Javnaðarmenn og fiskimenn komu til: skip til hvønn fiskimann, arbeiði til flestu hendur, sosiala trygd til øll, havnir, vegir; skúlar; sjúkrahús o. m. a., sum ongandi áður, minstulón, prísviðbót, frittíðarlon til fiskimenn, hægri arbeiðsløn o. s. fr.

Ja, vit skulu við »Fólkaflakkskvinnu« í Kjøllafjörð ásanna: »MUNUR ER Á MONNUM OG TÓMUM STÚKUM!«

TAÐ ER VERULEIKI:

AT tað í nýggju forsorgarlógnum er tilskilað, at 2 pst. av samlaðu sosiala studdingsveitunum kunnu nýtast til bygging av ellisheimum, harvið til atledda ellisheimini í Norðoyum, Eysturoy Vágum og Sæduoyr hava fingið størvegis betri líkindi at fara til verka og fáa framt hesi neyðugu og átrokandi tiltøk.

„Teir hava bitið høvðið av allari skomm“

So tók ein fráfallin fólkaflakksmaður til í ummæli sín um vnglutaðu fólkaflakksins, ið gav honum kelinavnið »vngluflokkur« istaðin fyri »fólkaflakkur«.

Hetta ásanng allir menn. Siðsmæðni Hákus Djurhuusar, tá ið hann nýtir stóran part av »Dagblaðnum« at taka sær æruna av arbeiðinum hjá øðrum monnum sum nú í royndini at bílla fólk inn, at tað skal hava verið hann, sum eigur hugfandið til og arbeiði við skipanini av realkreditstovninum.

Hann veit sjálvandi, at tað er rætt sum vit hava sagt, at hugfandið til og fyrireikingin fyri stovningini av realkreditstovninum varð til undir fyrsta landsstýrinum á fundum málum Buhl, Kampmann, departementchef Andreas Müller øðrumegin og táverandi landsstýrið og fólkatingsmann P. M. Dam hinimegin.

at tað vóru Kampmann og

rikisumboðsmaðurin sum áttu æruna fyri teirri endiliga smiðingini av lógini fyri grunnin, meðan tann góði Hákon Djurhuus bara av teirri tilvild, at hann var komin í landsstýrið og var bundin til »status quo — støðuna« var uppi talinum, tá ið hin endaliga viðgerðin fór fram.

Men vit skilja H. D., tí tað má vera hugstoytt at noyðast at standa til svars fyri eina stjórnmálið uppi 8 ár, sum av hvørjum manni verður mett sum tey myrkastu ár í Føroyalands stjórnsögu.

Tað má verða tungt, at hoyra frá einum av sínum fremstu partamonnum, at tað var hent meiri í einum mánaða fyri ikki at siga í einum ári undir hesum ldsstýrinum enn hent var í øll tey 8 árin, sum fólkaflakkurin hevði æruna av at eiga meirlutan í landsstýrinum.